EISTEDDFOD
Y Garreg Las
1–8 Awst 2026

606. Llefaru unigol 12 ac o dan 16 oed

Llantwd a’r Cyffiniau

Beth yw milltir sgwâr? medd Llantwd.
Beth yw bro? medd Pen-y-Bryn.
Beth yw hyd a lled adnabod,
medd Cilgerran, erbyn hyn?

A wês sôn am ein cymdogion?
Am eu ceir a’u cŵn a’u plant?
A wês pawb yn gwybod enw
pob un ffarm a bwlch a nant?

A wês sôn o hyd am Broyan
yn y mart neu yn y ffair?
A yw cegin Glanpwllafon
Yn llawn clonc cynhaea’ gwair?

Ym Mhenrallt a Phantygrwndy,
Croes y Forwyn a Phengâr,
a wês torri cwysi cywir,
a wês torchi llewys gwâr?

Yn yr Oernant a Thredefaid,
Felin-ganol a Rhos-fach,
a wês emyn-dôn ac unawd
yng nghymanfa’r awyr iach?

Yn y Clos a Nantperchellan,
a wês grawn yn llenwi’r sach?
A wês gweddi yng Nghwmbetws
a storiáus ym Mhenrallt-fach?

‘Wês’ a ‘Na Wês’ yw’r atebion
i’r cwestiynau, fel eriôd,
ond mae’r enwau wedi aros,
ni waeth beth, trwy’r mynd a dod.

Fesul enw, fesul erw,
fesul sillaf, fesul si,
yn yr enwau mae ’na straeon
sydd yn dweud ein stori ni.

Ceri Wyn Jones

Rhaid llefaru’r darn hwn yn union fel ag y mae’n ymddangos ar y copi